

Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 794493
Zaaknummer: 908100

Houten, 21 april 2026

gemeente Houten

Onderwerp:

Conceptbegroting 2027 Recreatieschap Stichtse Groenlanden (SGL)

Beslispunten:

1. In te stemmen met de conceptbegroting 2027 (inclusief Uitvoeringsplan) van Recreatieschap Stichtse Groenlanden.
2. Een zienswijze in te dienen waarin wij ons onverminderd zorgen maken over de financiële situatie van SGL.
3. Het structurele effect van € 5.382 te verwerken in de meerjarenbegroting 2027.

Samenvatting

Recreatieschap Stichtse Groenlanden (SGL) is een samenwerkingsverband op het gebied van recreatie tussen de provincie Utrecht en negen gemeenten, waaronder Houten. Staatsbosbeheer (SBB) voert sinds 1 januari 2023 namens het Recreatieschap het onderhoud en beheer uit van de recreatiegebieden. Dit samenwerkingsverband is belangrijk voor de regio vanwege het collectieve belang van goede recreatievoorzieningen, het solidariteitsbeginsel (recreanten recreëren in een ruimer gebied dan de eigen gemeente) en de te behalen schaalvoordelen.

Vanwege het feit dat de financiële situatie op vooral de lange termijn van SGL niet voldeed, heeft in 2023 een transitie plaatsgevonden waarbij Recreatie Midden Nederland (RMN) als uitvoeringsmaatschappij is opgeheven en Staatsbosbeheer (SBB) opdracht heeft gekregen het beheer en onderhoud van de recreatieterreinen voor haar rekening te nemen.

Aanleiding voor deze transitie was dat RMN gedurende meerdere jaren haar financiële situatie niet op orde kon krijgen.

Door SBB is de afgelopen jaren de gehele meerjarige begroting doorgerekend. Daarbij kwam vooral naar voren dat voor groot onderhoud en voor de vervanging van de voorzieningen van het schap onvoldoende middelen beschikbaar zijn; hiervoor zijn mogelijkheden voor oplossingen aangedragen. Dat is de afgelopen jaren verder in beeld gebracht en zijn financiële maatregelen getroffen om de begrotingen voor de komende jaren rond te krijgen binnen de beschikbare middelen. Dit met het uitgangspunt dat de deelnemersbijdrage voor de deelnemers binnen de begroting SGL niet méér wordt verhoogd dan de vastgestelde indexering. Dit uitgangspunt begint steeds verder te knellen waardoor het noodzakelijk is in de huidige begroting 2027 een taakstelling op de nemen voor een bedrag van € 221.000. Hierbij wordt ook nog de maximaal te hanteren indexering – die door gemeenten in de provincie Utrecht aan verbonden partijen is opgedragen – overschreden.

Om de taakstelling in te vullen en voor de toekomst een sluitende begroting te krijgen, zullen nog voorstellen worden gedaan en wordt voor de lange termijn verder onderzocht welke mogelijkheden er zijn voor beperken van de uitgaven en het verhogen van de inkomsten. Onder andere deze zaken zijn opgenomen in het 4-jarig uitvoeringsplan.

De conceptbegroting 2027 is als bijlage 2 opgenomen met een 4-jarig uitvoeringsplan. In de bijgevoegde aanbiedingsbrief (bijlage 1) is een toelichting op de begroting verwoord.

Daarnaast is als bijlage en ter informatie de concept Jaarrekening 2025 (bijlage 3) opgenomen waaruit blijkt dat het positief resultaat is toegevoegd aan de algemene reserve. Het is niet mogelijk zienswijzen in te dienen op deze jaarrekening.

Voorgesteld wordt voor deze conceptbegroting zienswijzen in te dienen (bijlage 4).

Aanleiding

De gemeenteraad wordt conform artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) in de gelegenheid gesteld zienswijzen in te dienen.

Beoogd effect

Het akkoord op de conceptbegroting 2027 heeft tot gevolg dat processen voor beheer, onderhoud en ontwikkeling van de recreatiegebieden in de regio Utrecht verder kunnen worden uitgevoerd. Op basis van de in 2025 vastgestelde Toekomstvisie is tevens een 4-jarig uitvoeringsplan voor de komende jaren opgesteld waarin ook een financiële doorkijk is opgenomen. Hiermee beogen de partijen inzicht te geven welke activiteiten worden

794493

verricht om deze gebieden goed toegankelijk, veilig en aantrekkelijk te behouden voor alle bezoekers om te recreëren en om van de natuur te genieten. Dit kan onder andere positieve effecten hebben op het sociaal maatschappelijke welzijn van bezoekers.

Argumenten per beslispunt

1.1 Het recreatieschap heeft twee begrotingen, SGL-A en SGL-B; Houten valt binnen SGL-A.

Binnen het recreatieschap zijn er twee begrotingen (SGL-A en SGL-B). Houten valt binnen de begroting SGL-A samen met de meeste andere gemeenten en de provincie. Begroting SGL-B is voor de gemeente De Ronde Venen die later in het recreatieschap is opgenomen. Toen is gekozen om voor deze gemeente een aparte begroting op te stellen binnen het schap waarbij de provincie participeert.

1.2 De conceptbegroting 2027 betreft een sluitende begroting met een taakstelling voor een bedrag van € 221.000.

De conceptbegroting 2027 van SGL (zie bijlage 2 en de aanbestedingsbrief in bijlage 1) verwoordt de uitdagingen om de recreatieterreinen schoon, heel en veilig te houden, rekening houdend met de financiële kaders van de deelnemende gemeenten en de duurzame instandhouding van deze terreinen. Met het oog op het ravijnjaar in 2026 hebben de gemeenten kenbaar gemaakt geen ruimte te hebben voor een verhoging van de deelnemersbijdragen. Dit terwijl in het verleden te weinig is gespaard voor groot en vervangingsonderhoud. Daarnaast zijn de kosten van beheer en onderhoud meer gestegen zonder voldoende inflatiecorrecties de afgelopen jaren. Het gaat hierbij dan om de gestegen marktprijzen voor grondstoffen, producten en diensten van beheer en onderhoud. Om de begroting 2027 sluitend te krijgen is een taakstelling opgenomen voor een bedrag van € 221.000. Komende maanden zal opnieuw worden onderzocht welke structurele maatregelen mogelijk zijn voor lastenverlichting en batenverhoging. Dit zal op een later moment aan de raden en Staten worden voorgelegd.

1.3 In de begroting is tevens voorgesteld om € 7.000.000 extra vreemd vermogen aan te trekken.

Voor de verwachte investeringen in begrotingsperiode 2027 t/m 2030 zijn externe financieringsmiddelen benodigd van een totaalbedrag van € 7.000.000 (SGL-A: € 2.800.000; SGL-B: € 4.200.000). Deze maatregel is genomen vanwege eerdergenoemde tekorten voor groot onderhoud en vervangingen die onvoldoende in de begrotingen waren opgenomen. De consequenties van een dergelijke lening zijn al opgenomen en verwerkt in de (ontwerp) meerjarenbegroting 2027 t/m 2030. Dekking voor de kapitaallasten van deze leningen komt uit de jaarlijkse dotaties zoals deelnemersbijdragen.

1.4 Het weerstandvermogen voor SGL is op uitstekend niveau.

Het weerstandsvermogen (budget om eventuele tegenvallers op te vangen) voor de begroting van geheel SGL is op 'uitstekend niveau'; de ratio voor SGL ligt boven de 2. Hiermee kunnen zo nodig tegenvallers worden opgevangen.

1.5 Het 4-jarig uitvoeringsplan geeft inzicht in de inhoudelijke en financiële kaders voor de komende vier jaren.

In lijn met de Toekomstvisie, die in 2025 is vastgesteld, worden inhoudelijke en financiële kaders in het 4-jarig uitvoeringsplan nader uitgewerkt. Op basis van dit plan is het duidelijk dat keuzes worden gemaakt over het beheer en onderhoudsniveau voor de komende jaren omdat de kosten daarvoor niet voldoende kunnen worden gedekt door de deelnemersbijdragen. Over mogelijke bezuinigingen en de effecten daarvan zullen de deelnemers nog nader worden geïnformeerd. Daarnaast zal nader onderzoek plaatsvinden naar extra baten.

1.6 Goedkeuring van de conceptbegroting zorgt voor het kunnen continueren van de recreatieve mogelijkheden waarbij gelijk wordt gekeken naar de toekomst.

Deze goedkeuring van de begroting met in acht neming van argument 1.5 zorgt niet alleen voor een eerlijke deelnemersbijdrage en waarborgt de haalbaarheid van een reële begroting, maar zorgt er ook voor dat de financiële plannen optimaal zijn afgestemd op de belangen van het schap en haar deelnemers. Zo blijft het recreatieschap financieel stabiel. Tevens wordt er bijgedragen aan het beheersen van uitgaven en het oplossen van knelpunten in de begroting.

1.7 Verzoek tot uittreden van de gemeente IJsselstein uit het Recreatieschap geeft extra financiële zorgen en doet geen recht aan het solidariteitsbeginsel.

De gemeente IJsselstein heeft aangegeven met ingang van januari 2029 uit te willen treden uit de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap. Dit ondanks dat in 2023 nog door alle deelnemers (inclusief IJsselstein) is bevestigd dat het hebben van recreatiegebieden een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid betreft. Immers, recreatie is niet gemeente gebonden, maar inwoners uit verschillende gemeenten recreëren ook in omliggende gemeenten. Daarom is het ongewenst dat IJsselstein uit de gemeenschappelijke regeling treedt waarbij zij daarmee niet medeverantwoordelijkheid nemen voor ook de recreatieve voorzieningen voor haar burgers in andere gemeenten. De gemeente Houten vraagt in de zienswijzen het bestuur haar best te doen IJsselstein onderdeel te laten blijven van de gemeenschappelijke regeling. Daarnaast zet het de onderlinge samenwerking onder druk als gemeenten uit één of meerdere gemeenschappelijke regelingen stappen.

Het besluit van IJsselstein heeft ook extra financiële consequenties omdat daarmee de deelnemersbijdrage van andere deelnemers naar verwachting hoger zal worden. Dit wordt nog uitgewerkt.

1.8 De concept Jaarrekening is ter kennisname.

Volgens de gemeenschappelijke regeling is het niet mogelijk zienswijzen in te dienen over de jaarrekening 2025. Omdat deze jaarrekening belangrijke informatie biedt over afgelopen jaar en inzichten kan geven voor de begroting 2027, is deze jaarrekening ter kennisname bijgevoegd.

2.1 Met de zienswijze geven wij onder andere aan dat wij ons onverminderd zorgen maken over de financiële positie van SGL.

Hoewel afgelopen jaren de algemene reserve is aangevuld, blijven wij ons onverminderd zorgen maken over de financiën in de toekomst van SGL. Dit resulteert in een begroting 2027 met een taakstelling van € 221.000. De zorg bestaat eruit dat keuzes die worden gemaakt over bijvoorbeeld een lager onderhoudsniveau consequenties hebben voor de kwaliteit en beleving van de recreatiegebieden of dat het noodzakelijk blijkt de deelnemersbijdrage te verhogen.

3.1 Wij hanteren de indexatie zoals deze ook aan andere gemeenschappelijke regelingen is gevraagd.

In 2025 hebben Utrechtse gemeenten aan de gemeenschappelijke regelingen gevraagd een indexatie van 2,5% te hanteren voor de deelnemersbijdragen. Dit conform de CPB-raming voor gemeenten. Hier heeft SGL geen rekening mee gehouden in haar conceptbegroting 2027 en heeft een indexatie van 3,56% in de begroting toegepast; voor SGL-A betreft dat het effect een bedrag van in totaal € 39.000.

Als reden voor deze afwijking geven zij aan de grote personele component in de begroting van SGL en de verwachte loonindexatie van 5,1%. Daarom hebben zij een gewogen gemiddelde gehanteerd van 3,56%. In de brief met onze zienswijzen komen wij hierop terug dat wij daar niet mee kunnen instemmen.

Door de gemeente Houten is hierover in de Algemene Bestuursvergadering bezwaar geuit. Omdat dit belangrijk is voor de gemeente Houten wordt dit opgenomen in de zienswijzen en gaan wij nu uit van een verhoging van onze deelnemersbijdrage van 2,5% in plaats van de voorgestelde 3,56%; € 5.382 in plaats van de voorgestelde € 7.664.

De gemeente Houten zal in de Algemene Bestuursvergadering waarin de begroting 2027 van SGL wederom op de agenda staat voorstellen om niet de voorgestelde indexatie (3,56%) toe te passen maar de indexatie waar wij als Utrechtse gemeenten om hebben gevraagd (2,5%) en dat voor alle deelnemers zo toe te passen. Het verschil in de deelnemersbijdragen dat daarmee ontstaat (€ 39.000) als extra taakstelling op te nemen in de begroting 2027. Dit zullen wij ook in de zienswijzen opnemen.

Hoewel het voor Houten een klein extra bedrag gaat (€ 2.500), gaat het vooral om het principe dat wij als gemeenten ook minder budget ontvangen vanuit het Rijk. Naar onze mening moet dat dan ook gelden voor onze gemeenschappelijke partijen.

Kanttekeningen

1.1 Het weerstandvermogen voor SGL-A is zeer goed op niveau, maar voor SGL-B is dit lager.

Het weerstandsvermogen voor de begroting van SGL-A, waar Houten onder valt, is op zeer goed niveau. De ratio voor SGL-A is boven de 20, wat uitstekend is. Echter, de ratio voor programma SGL-B (gemeente Ronde Venen) is begroot op 0,4. Daardoor is de ratio voor het Recreatieschap als geheel op 2, wat volgens de waarderingstabel nog steeds als 'uitstekend' wordt omschreven. De lage ratio van SGL-B kan leiden tot financiële kwetsbaarheid en verhoogde risico's voor het Recreatieschap als geheel. Hier wordt aan gewerkt waarbij de deelnemersbijdrage voor SGL-B reeds is verhoogd.

Participatie

SGL wordt ook via deze zienswijze opgeroepen om actief te zoeken hoe inwoners kunnen worden betrokken bij voor hen relevante onderwerpen binnen het werk dat SGL en SBB verrichten op en rond de recreatieterreinen die zij beheren en onderhouden.

Financiën en formatie

De financiële consequenties van deze conceptbegroting zijn reeds opgenomen in het raadsvoorstel. Dit betekent voor de gemeente Houten een stijging van de gemeentelijke deelnemersbijdrage 2027 € 5.382 (2,5 %). Deze extra bijdrage wordt verwerkt in de meerjarenbegroting 2027.

Deze verhoging van de deelnemersbijdrage is niet zoals die is voorgesteld in de conceptbegroting 2027, daarin is een verhoging voorgesteld van € 7.664, gebaseerd op een indexatie van 3,56%. Deze aanpassing van de indexatie zal in de algemene bestuursvergadering in juli 2026 worden voorgesteld en is verwoord in de bijgevoegde zienswijzen van de gemeente Houten.

De gemeentelijke deelnemersbijdrage bedraagt vanaf 2027 € 249.719 (gebaseerd op een indexatie van 2,5% in plaats van 3,56%).

Communicatie

Met bijgevoegde zienswijzen informeren wij het bestuur van Recreatieschap Stichtse Groenlanden over ons besluit (bijlage 4).

Voortgang

Het verzoek van SGL is om uiterlijk 17 juni 2026 de zienswijzen van de gemeente Houten aan SGL toe te zenden. Deze conceptbegroting is te laat toegezonden om eerder te kunnen behandelen in de raad. Daarmee is het niet mogelijk op tijd de zienswijze op de conceptbegroting toe te zenden aan SGL voor behandeling in de dagelijks bestuursvergadering. Het is wel mogelijk een concept zienswijze aan SGL toe te zenden na de RTG op 2 juni en vervolgens de definitieve zienswijze na de raadsvergadering (23 juni) aan SGL te zenden. Deze definitieve zienswijzen kunnen dan in de algemene bestuursvergadering van 10 juli worden besproken.

Evaluatie

N.v.t.

Houten, 21 april 2026

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,
de secretaris, de burgemeester,

R. van Netten

H.C. Heerschop

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief SGL
2. Concept Programmabegroting 2027 SGL
3. Concept Jaarverslag en Jaarrekening 2025 SGL
4. Brief met zienswijzen gemeente Houten op conceptbegroting 2027 SGL

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

1e PoHo: Wouter van den Berg

2e PoHo:

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 794493

Onderwerp

Conceptbegroting 2027 Recreatieschap Stichtse Groenlanden (SGL)

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 21 april 2026 gelezen en besluit:

1. In te stemmen met de conceptbegroting 2027 (inclusief Uitvoeringsplan) van Recreatieschap Stichtse Groenlanden.
2. Een zienswijze in te dienen waarin wij ons onverminderd zorgen maken over de financiële situatie van SGL.
3. Het structurele effect van € 5.382 te verwerken in de meerjarenbegroting 2027.

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 23 juni 2026.

De raad van de gemeente Houten,
De griffier a.i.,

M.A.J.R. Hermans

de voorzitter,

H.C. Heerschop